

SILESIA

TRAM NEWS

ISSN 2299-2790

Nakład: 6 000 egz.

POŻEGNANIE

**Pożegnanie
Andrzeja Zowady**

»» str. 4-5

SPACERY PO REGIONIE

**Dzielnica
z leśnym
rodowodem**

»» str. 6-7

ROZMAITOŚCI

**Trzymaj się
i bądź bezpieczny**

»» str. 9

Nieoczywiste podróże po Metropolii

»» str. 8

Jedźmy razem

W naszej rozpędzonej codzienności często gubimy z oczu to co ważne i wartościowe. Być może nie doceniamy też tego, co nam się w życiu przydarzyło dobrego, a bywa, że nie znajdujemy czasu dla przyjaciół i znajomych. Jakże boleśnie taka refleksja dopada nas w chwilach pożegnania, kiedy na kolejne ziemskie spotkanie jest już za późno.

Po długich zmaganiach z ciężką chorobą zmarł Andrzej Zowada, rzecznik Spółki Tramwaje Śląskie S.A. Miał niespełna 41 lat, opuścił żonę i dwójkę dzieci. I choć od jakiegoś czasu dochodziły do nas coraz bardziej niepokojące informacje o stanie zdrowia Andrzeja, to nikt nie był gotowy na Jego odejście. Jako bracia tramwajarska łączymy się dziś w bólu z Rodziną Zmarłego, pogrążoną w niewyobrażalnym smutku. Andrzej pozostanie w naszej pamięci jako uosobienie życzliwości i dobroci, zachowamy we wspomnieniach Jego pasję, spokój i profesjonalizm. A także uśmiech, którym zarażał wszystkich wokół siebie. W czerwcowym numerze, na stronach 4 i 5, spisaliśmy refleksje osób współpracujących z Andrzejem.

Ponadto, jak co miesiąc, zamieszczamy garść bieżących informacji. Na stronie 3 publikujemy raport z realizowanych obecnie inwestycji tramwajowych. Odpowiadamy też na pytanie, dlaczego warto trzymać się poręczy w tramwaju (strona 9) oraz wyjaśniamy na czym polega dbałość o zdrowie pracowników spółki Tramwaje Śląskie S.A. (strona 11).

A przy okazji rozpoczynającego się właśnie sezonu urlopowego, zachęcamy do rodzinnych podróży – tych dalekich i tych bliskich. Na stronach 6 i 7 nasz przewodnik turystyczny zaprasza do odkrywania Brzezin Śląskich. Ostatni weekend czerwca upłynie zaś pod znakiem wycieczek w ramach wydarzenia Kierunek GZM – szczegóły podajemy na stronie 8.

Życzę Państwu spokojnej lektury i udanego wakacyjnego wypoczynku!

Bolesław Knapik
Prezes Zarządu Spółki Tramwaje Śląskie S.A.

Fot. KMTM Chorzów Batory

Tramwajowa Linia Turystyczna już działa. W niedziele i w święta, od 2 czerwca do 29 września, w niektórych kursach linii tramwajowej „0” czekać będzie na nas wagon zabytkowy Konstal N+4ND.

Nad bezpieczeństwem i wygodą pasażerów czuwają konduktorzy - członkowie i sympatycy Klubu Miłośników Transportu Miejskiego w Chorzowie Batorym, którzy są inicjatorami całego przedsięwzięcia. Trasa linii przebiega w relacji Chorzów Stadion Śląski Pętla Zachodnia - Katowice Plac Wolności. Warto także pamiętać, że we wszystkie soboty, niedziele i święta na linii tramwajowej 38 w Bytomiu można spotkać wagon historyczny Konstal N, który obsługuje co drugi kurs.

Rozkład jazdy Tramwajowej Linii Turystycznej:

- Katowice Zawodzie Zajezdnia (wyjazd): 11:44
- Katowice Plac Wolności: 12:00, 13:00, 14:00, 15:00, 16:00, 17:00, 18:00, 19:01*
- Chorzów Stadion Śląski Pętla Zach.: 12:38, 13:38, 14:38, 15:38, 16:38, 17:38, 18:38

* zjazd do zajezdni Zawodzie w Katowicach

red

SILESIA
TRAMNEWS

Wydawca:
Agencja Mediów Lokalnych mediaL
41-500 Chorzów, ul. Katowicka 105/2, tel. 32 2413 374

Redaktor naczelny: Waldemar Kosior

Druk:
POLSKA PRESS Sp. z o.o.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada

WIADOMOŚCI Z PLACU BUDOWY

w Chorzowie:

- Wzdłuż ul. Katowickiej zakończono prace na murze oporowym. Trwa montaż torowiska od ul. Metalowców do estakady, montaż słupów trakcyjnych w rejonie ul. Metalowców, a także uzbrajanie słupów trakcyjnych. Kontynuowane są roboty na ciągach pieszych i peronach.
- Na terenie Zakładu Usługowo Remontowego Wykonawca zgłosił zakończenie robót, trwają prace porządkowe.

Chorzów, ul. Katowicka

w Mysłowicach:

- W ciągu ulic Bytomska - Starokościelna wprowadzono zmianę organizacji ruchu - dojazd do posesji i działalności gospodarczej odbywa się po nowym torowisku.
- Trwa budowa peronu na ul. Bytomskiej.
- W ul. Szymanowskiego wykonywana jest układka płyt torowych.
- Na ul. Szymanowskiego (na wyjeździe w ul. Powstańców) wykonywane są warstwy konstrukcyjne pod torowisko.
- Na ul. Powstańców wprowadzono zmianę organizacji ruchu - dojazd do posesji i działalności gospodarczej odbywa się po nowym torowisku.
- Na ul. Starokościelnej i Bytomskiej trwa montaż osprzętu sieci trakcyjnej.

Mysłowice, ul. Starokościelna

Mysłowice, ul. Powstańców

Mysłowice, ul. Szymanowskiego

W Rudzie Śląskiej:

- Generalny wykonawca kontynuuje prace wykończeniowe w rejonie pętli tramwajowej w zakresie robót brukarskich oraz bitumicznych. Trwają prace związane z przebudową torowiska w ciągu ul. Dworcowej.

Ruda Śląska, ul. Dworcowa

Wszystkie wymienione w tekście inwestycje, związane są z Projektem pn.: „Zintegrowany Projekt modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz z zakupem taboru tramwajowego” współfinansowanym przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w perspektywie UE 2014-2020.

Andrzeju, żegnaj

4 czerwca 2024 roku dotarła do nas wiadomość, która najmocniej wybrzmiewa w ciszy. Bo tylko cisza jest prawdziwym dopełnieniem smutku i żalu po utracie bliskiego człowieka. W obliczu śmierci słowa zawodzą i błędzą, ale przecież nie chcemy milczeć...

Po długiej, bezlitosnej chorobie, w wieku niespełna 41 lat zmarł Andrzej Zowada. Pozostawił żonę i dwójkę dzieci. Pożegnaliśmy dobrego człowieka - naszego kolegę, przyjaciela, współpracownika, a także rzecznika Spółki Tramwaje Śląskie S.A. Andrzej był znany i ceniony w śląskim środowisku dziennikarskim. Od 2007 roku pracował w Radiu Katowice, gdzie komentował mecze piłki nożnej i piłki ręcznej. Ta druga dyscyplina była jego prawdziwą pasją. W kolejnych latach był także rzecznikiem GKS Katowice.

W tym wyjątkowym czasie oddaliśmy łamy na skrawki wspomnień o Andrzeju.

11 lat pracy w jednym biurze, biurko w biurko, twarzą w twarz, burze mózgów, organizacje imprez, rozmowy służbowe i prywatne, wzajemne porady i wsparcie. To nas łączyło. Pamiętam jak przyszedł pierwszy raz do pracy, młody 29-latek, bezpośredni, pewny siebie, z głową pełną pomysłów, potem okazało się, że jeszcze świetnie i szybko przyswaja nową, tramwajarską wiedzę, jest niezwykle kompetentny, profesjonalny i podejmuje wyzwania. Na zawsze zapamiętam słowa wypowiedziane przez niego przed pierwszą wspólnie prowadzoną uroczystością firmową: „Jakiego koloru będziesz miała sukienkę, bo chciałbym dobrać taki krawat, abyśmy razem dobrze wyglądali na scenie”. Taki był Andrzej, zawsze zwracał uwagę na szczegóły. Darzony był ogromnym szacunkiem przez pracowników Spółki, dziennikarzy, urzędników i kontrahentów z którymi współpracował. Andrzej był przyjacielski i pomocny. Swoim dobrym sercem, uśmiechem i finezyjnym humorem potrafił zjednywać sobie wiele ludzi.

A tak bardziej prywatnie... był mi bliski, jak młodszy brat, młodszy a jednocześnie nad wyraz dojrzały. Porozumiewaliśmy się często bez słów, jak mówił - nadawaliśmy na tych samych falach. Teraz patrzę przed siebie na puste biurko, i nie ma Cię tam Andrzeju, nie było już od jakiegoś czasu, ale teraz to puste miejsce ma zupełnie inny wymiar. Smutny. A jednocześnie, kiedy o Tobie myślę, uśmiecham się. Pozostaniesz w pamięci mojej i tych, dla których byłeś ważny...

*Joanna Olszówka
Kierownik Działu Public Relations
Tramwaje Śląskie S.A.*

Andrzeja, z racji pełnionego stanowiska, poznałem zaraz po przyjęciu się przez niego do pracy w Spółce Tramwaje Śląskie S.A. Potoczyła nas miłość do GieKSy. Dyskusje, uwagi, często po godzinach i w dniach wolnych od pracy, w przerwach pomiędzy wejściami na antenę.... Parę lat temu, podczas słuchania Radia Katowice i Andrzeja relacjonującego mecz, pochwaliłem się parze wnucząt, że to mój kolega. Wnuczka stwierdziła, że ma bardzo miły i ciepły głos. Potem przy jakiegokolwiek relacji z meczu pytała czy to mój kolega Andrzej. Nie zawsze był to On. A teraz nie będzie już nigdy. Żegnaj Andrzeju! Żegnaj przyjacielu! Zapamiętam Cię na zawsze.

*Marek Kilijański
Kierownik Rejonu nr 2 w Katowicach
Tramwaje Śląskie S.A.*

Dziękuję Opatrzności, że na mojej zawodowej, tramwajowej drodze postawiła Andrzeja. Profesjonalistę w każdym geście i słowie, ale zarazem Człowieka niezwykle skromnego, skracającego dystans i tak ciepłego, uśmiechniętego, pomocnego. Dziękuję za czas, który nam poświęcałeś, Twoje dobre rady i mądre słowa. Nigdy nie żałowałem nam czasu, rozdając siebie jak chleb. Tak, byłeś dobry jak chleb! Każdy spragniony i godny mógł sobie darmo wziąć cząstkę Ciebie, by zaspokoić głód wiedzy i informacji do syta. Służyłeś wszystkim w obfitości Twojego serca i talentów, wielu talentów, które posiadałeś. Za tyle rzeczy chciałbym Ci podziękować...

Gieksik (tak się do Ciebie czasami zwracałem), nie przechodzi mi przez gardło słowo „żegnaj”. Byłeś i jesteś w mojej duszy i sercu, więc raz jeszcze dziękuję i mówię: „Do zobaczenia, po drugiej stronie życia Przyjacielu.”

*Andrzej Kostek
Specjalista koordynator ds. ochrony środowiska i gospodarki odpadami
Tramwaje Śląskie S.A.*

Andrzej... i w tym momencie zawieszam głos. Ile by o Nim nie powiedzieć, to będzie mało i zawsze „nie tak”. Dla Niego rola miłośników komunikacji jako równorzędnych partnerów do rozmów i do przedstawiania tramwajów w dobrym świetle była tak oczywista jak to, że po nocy nastaje dzień. Ilekroć przychodziło się do Niego po jakąś pomoc, to nie wracało się z niczym. Z drugiej strony, ilekroć On potrzebował zdjęć, informacji czy porady – natychmiast mobilizowaliśmy się do działania. Przyznać trzeba, że jemu też udzieliła się ta komunikacyjna pasja. No i gdy wszystkich wokół gryzły w oczy opary absurdu, Andrzej zawsze był rzecznikiem - pełnym optymizmu rzecznikiem zdrowego rozsądku

*Jakub Drogoś
Członek Zarządu Klubu Miłośników Transportu Miejskiego w Chorzowie*

Szukałem bezskutecznie, a przecież to blisko 10 lat „Blues Bany”, no i wielkie archiwum zdjęć. Nie mam ani jednej wspólnej fotografii z Andrzejem Zowadą i niestety już nigdy nie będę mieć.

To świadczy o tym, że każdy z nas był skupiony na swojej robocie, która nie zawsze potrzebowała blasku światła. Andrzej bardzo nam pomógł w świecie mediów, ponieważ było to Jego naturalne środowisko. To jego sprawka, że znaleźliśmy się w ogólnopolskim Teleekspresie. Pomagał nam w szaleńczych pomysłach przejazdu Muzycznego Tramwaju trasą Bytom-Chorzów-Katowice-Świętochłowice-Bytom oraz koncertów na terenie bytomskiej zajezdni. Będziemy go pamiętali jako Przyjaciela „Blues Bany”.

*Krzysztof Wydro
organizator Blues Bany*

Andrzeja poznałam w czasie rekrutacji na stanowisko Rzecznika Spółki. Było to późną jesienią 2012 roku. Mimo że wtedy był jeszcze bardzo młodym człowiekiem, mógł się pochwalić licznymi doświadczeniami w branży dziennikarskiej. Od początku odbierałam go jako osobę pełną energii, a jednocześnie bardzo spokojną i opanowaną w każdej sytuacji. Zapamiętam go jako dobrego kolegę, który w pracy wykazywał się nie tylko profesjonalizmem, ale także przyjacielskim stosunkiem do wszystkich współpracowników. Przez pewien czas jego ciepły, męski głos można było usłyszeć w każdym naszym tramwaju – ze względu na radiową dykcję wybrany został do nagrania komunikatów i zapowiedzi przystanków w wagonach. Myślę, że gdyby nie ta straszna choroba, jego życie zawodowe jeszcze przez długie lata byłoby związane z naszymi Tramwajami.

*Anita Kupiec
Główny Specjalista ds. Zarządzania Zasobami Ludzkimi
Tramwaje Śląskie S.A.*

Andrzej był człowiekiem - instytucją. Poznaliśmy się w czasach, gdy był przede wszystkim radiowcem, a potem rzecznikiem GKS Katowice. Miał niezwykłą osobowość, wewnątrz emocjonalny i zaangażowany, na zewnątrz niezwykle spokojny i opanowany, krótko mówiąc - profesjonalista. Przede wszystkim był jednak dobry, tak po ludzku, normalnie, z życzliwością wynikającą z bezinteresowności. Jasne, że w takich trudnych momentach podobne słowa padają często, ale wobec Andrzeja są prawdziwe. Współpracowaliśmy zawodowo, jak dziennikarz z rzecznikiem, ale przede wszystkim byliśmy kolegami. Kapitalny rozmówca, z poczuciem humoru, które było mi bliskie. Bawił się słowem, w końcu to nim przy mikrofonie potrafił czarować słuchaczy, mówiąc im o tym, czego nie mogli zobaczyć, ale dzięki niemu jednak na swój sposób oglądali. Potem z równą pasją opowiadał nam o tramwajach, odkrywając przed nami całkiem nowy świat. Nie potrafił inaczej, w to co robił angażował się całkowicie.

Nie sposób uwierzyć, że już nie siądziemy obok siebie, by podyskutować, pożartować, a czasem po prostu towarzysko pomilczeć. Kiedyś to ostatnie było dopełnieniem, teraz pozostało jedyną opcją. Wyjątkowo bolesną.

*Rafał Musioł
zastępca szefa działu sportowego Dziennika Zachodniego*

Wiele osób podkreśla, że praca w Radiu Katowice to zaszczyt. Uważam, że to prawda i Andrzej takiego zaszczytu zasłużył sobie. Od początku powstania redakcji sportowej Radia Katowice pracowało i pracuje w niej wielu świetnych dziennikarzy, znających dobrze swój fach, a przy tym prawdziwych pasjonatów. Kimś takim był właśnie Andrzej.

W dzisiejszych czasach nie trzeba być dziennikarzem Radia Katowice, aby dla słuchaczy tego radia pracować. W pewnym momencie Andrzej wybrał taką właśnie drogę – nieco z boku, ale nie w drugiej linii, lecz w pierwszej!

Z radiowych wspomnień o Andrzeju przychodzi mi na myśl nietypowa historia. Przywołuję ją jako dziennikarz, który pół życia oddał hokejowi. Otóż Andrzej otrzymał kiedyś zadanie relacjonowania na antenie meczu hokejowej ekstraklasy. Sytuacja była nadzwyczajna, nie było innego wyjścia. Młody redaktor musiał to zrobić i dał radę, można powiedzieć, że nawet z przytupem! Uśmiecham się teraz do Ciebie Andrzeju: do zobaczenia na hokejowym meczu.

*Jerzy Góra
dziennikarz Radia Katowice*

W ramach cyklu artykułów, który zatytułowaliśmy „Spacery po regionie”, zachęcamy do wspólnych wędrówek ścieżkami Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego. Są to wyprawy niezwykle - odwiedzimy interesujące miejsca i obiekty, które znajdują się blisko nas, po sąsiedzku albo nawet w naszym mieście, a dla wielu wciąż pozostają nieznanne.

Dzielnica z leśnym rodowodem

Historia Brzezin Śląskich, które obecnie są dzielnicą Piekar Śląskich, sięga połowy XVIII wieku. Około 1820 roku, na zalesionym terenie, pojawili się pierwsi osadnicy, tworząc kolonię trzynastu zabudowań o nazwie „Brzezinka vel Brzeziny”. Jej mieszkańców zwano potocznie „lassytami”.

Rozwój osady związany był przede wszystkim z wydobyciem rud ołowiu i cynku w XIX wieku. Właścicielem tych terenów był hrabia Guido Henckel von Donnersmarck, który zainwestował w rozwój przemysłu na swoich włościach. W 1852 roku rozpoczęto budowę kopalni rud, którą w 1858 roku połączono z innymi polami wydobywczymi i utworzono kopalnię o nazwie Bleischarley Grube (Ołowiany Szalej, późniejszy zakład Orzeł Biały). Natomiast w 1855 roku powstała druga kopalnia rud o nazwie Samuelsglück (Szczęście Samuela), która weszła od 1868 roku w skład koncernu spadkobierców Georga von Giesche. W 1928 roku na terenie miejscowości uruchomiono hutę, stanowiącą część zakładu Orzeł Biały. W 1877 roku hrabia von Donnersmarck podjął inicjatywę utworzenia nowej gminy o nazwie

Dawny ratusz przy ulicy Roździeńskiego

Birkenheim (Brzozowy gaj), lecz spotkała się ona z sprzeciwem sąsiednich gmin: Kamień, Dąbrówka Wielka i Rozbark, które musiały oddać część swojego terenu na rzecz nowej jednostki. Ostatecznie 11 października 1881 roku władze starostwa bytomskiego zatwierdziły nowy projekt, a 29 marca 1883 roku ukazało się królewskie rozporządzenie ustanawiające nową gminę. Przez pierwsze piętnaście lat gmina nie miała swoich agend, ratusza, a administracyjnie podlegała gminie Kamień. Pełną samodzielność uzyskała w 1897 roku – wtedy powstał pierwszy ratusz i szkoła.

Pod koniec XIX wieku w miejscowości domino-

wała murowana zabudowa, koncentrująca się wzdłuż obecnej ulicy bpa Herberta Bednorza i prostopadle wychodzących od niej ulic, co nadawało jej mieszczański charakter. W 1922 roku, po powstaniach śląskich i plebiscycie, miejscowość włączona została do polskiego powiatu świętochłowskiego, a w kwietniu 1926 roku uzyskała status gminy o charakterze miejskim (prawa miejskie nadane zostały w 1951 roku). W 1931 roku zmianie uległa nazwa gminy - z Brzeziny na Brzeziny Śląskie, a w 1939 roku, w wyniku likwidacji powiatu świętochłowskiego, miejscowość włączona została do powiatu tarnogórskiego. W 1973 roku do Brzezin Śląskich włączono gminę Dąbrówka Wielka oraz miasto Brzozowice-Kamień. Tak powiększone miasto przetrwało zaledwie dwa lata, gdyż w 1975 roku cały teren włączony został w granice administracyjne Piekar Śląskich.

Nasz spacer po dzielnicy proponujemy rozpocząć od skrzyżowania ulic i skweru Olimpijczyków, gdzie w 2014 roku stanął pomnik autorstwa Adriana Gajdy, upamiętniający piekarskich olimpijczyków: gimnastyków - Szymona Sobalę, Pawła Świętka i Aleksandra Rokosa, sztangistę Edwarda Ścigałę oraz piłkarza Huberta Banisza. Ze skweru kierujemy się w ulicę Roździeńskiego, w stronę budynku dawnego ratusza miejskiego Brzezin Śląskich. Obiekt wzniesiony został w 1913 roku w stylu pałacowym i modernizującej secesji. Jest to dwupiętrowy budynek z wysokim użytkowym parterem, założony na planie prostokąta, z dwoma wykuszami, pomiędzy którymi znajduje się wejście główne. Na dwuspadowym dachu umieszczona została wieżyczka widokowa, nakryta kopulastym hełmem. Ciekawostką jest to, że w ratuszu - oprócz pomieszczeń admini-

Skwer Olimpijczyków

Kamienica na rogu ulic ks. bpa Bednorza i Roździeńskiego

stracyjnych - znajdowało się mieszkanie naczelnika gminy. Po wojnie w budynku mieścił się posterunek Milicji Obywatelskiej, a później Policji. W latach 2006-2008 obiekt został wyremontowany przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji i stał się jego siedzibą. Przed budynkiem po lewej stronie od wejścia głównego znajduje się niewielki pomnik, z napisem: „Ku czci poległym i zamordowanym obrońcom Ojczyzny. Wdzięczni obywatele Brzezin Śl.”. Tuż przy dawnym ratuszu, przy ulicy Roździeńskiego 36, w 1910 roku wybudowano strażnicę Ochotniczej Straży Pożarnej (dla działającej od 1897 roku straży pożarnej). Za budynkiem, na podwórzu, znajduje się murowana wspinalnia (wieża ćwiczeń) z drewnianymi elementami, wysoka na cztery pietra.

Następnie wracamy do skrzyżowania z ulicą ks. bpa Herberta Bednorza. Można tu podziwiać białą, odrestaurowaną kamienicę, z użytkowym poddaszem oraz częścią usługową na parterze oraz naróżnym wysmukłym wykuszem, zwieńczonym sześciokątną iglicą. Idąc dalej ulicą ks. bpa Bednorza w kierunku kościoła, dostrzeżemy zarówno zabytkowe kamienice czynszowe, jak i nową zabudowę mieszkalną. Na uwagę zasługuje kamienica przy numerze 23 - na jej elewacji znajduje się nisza kapliczkowa z kamienną figurą Najświętszego Serca Pana Jezusa. Rzeźba ufundowana została przez Teofila Czipionkę w dowód wdzięczności za otrzymane łaski, ocalone życie a zarazem realizację przysięgi złożonej przez fundatora w czasie pobytu w obozie koncentracyjnym w Gusen

Fragmety zabudowy ulicy ks. bpa Bednorza

koło Linzu w czasie drugiej wojny światowej. Blisko stąd do ulicy Teodora Trautmana, gdzie przy numerze 2 znajduje się kamienica, w której mieszkał patron ulicy (dowódca oddziału powstańców śląskich w Brzezinach Śląskich, zginął w czasie I powstania śląskiego 19 sierpnia 1919 roku). Trochę dalej, przy ulicy Trautmana 4, zlokalizowany jest modernistyczny budynek Zakładu św. Antoniego (Dom Pomocy Społecznej), wzniesiony przez gminę w latach 1928-1929. Posługę chorym, starszym i niepełnosprawnym pełniły tutaj siostry Jadwizanki, a od 1997 roku ośrodek jest placówką miejską Piekarni Śląskich. Kolejne kroki kierujemy ponownie w stronę ulicy ks. bpa Bednorza i kościoła parafialnego pw. Najświętszego Serca Jezusa. Architektem wybudowanej w latach 1913-1915 świątyni był znany i ceniony na Górnym Śląsku architekt Ludwиг Schneider. Jest to obiekt w stylu neoromańskim i neogotyckim, z wysoką na 50 metrów wieżą dzwonową i zegarową na osi wejścia głównego. Wnętrze kościoła jest trójnawowe, w typie bazylikowym. Wystrój renesansowo-barokowy pochodzi w większości z początków XX wieku. Uwagę przykuwa okazały ołtarz główny z dębowego drewna, z figurą Najświętszego Serca Pana Jezusa. W 1918 roku zakupiony został ołtarz boczny Najświętszego Serca Maryi, a w 1919 roku ołtarz św. Antoniego. Wśród cennych elementów wnętrza są: organy z 1920 roku, witraże, a także chrzcielnica z figurą św. Jana Chrzciela. Najstarszy obraz w kościele pochodzi

Dom zamieszkania Teodora Trautmana przy ulicy jego imienia

z końca XIX wieku i przedstawia św. Barbarę. Stacje Drogi Krzyżowej pochodzą z 1923 roku. Kościół słynie z bodaj największej liczby relikwiarzy świętych i błogosławionych z różnych zakątków świata, których obecnie ma ich tu być już 130. Ustawione zostały w kaplicy św. Małgorzaty Marii Alacogue na jubileusz 100-lecia kościoła. Naprzeciw świątyni, usytuowany jest zespół budynków szkolnych dzisiejszego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 3. Budynki z czerwonej cegły elewacyjnej wzniesione zostały w latach 1892 i 1910.

Na zakończenie naszego spaceru proponujemy krótki odpoczynek w parku miejskim imienia Franciszka i Władysława Kotuchów. Pierwszy z patronów żył w latach 1886-1969, był jednym z budowniczych Brzezin Śląskich, radnym gminnym, a później pierwszym polskim sołtysem gminy. W 1926 roku, kiedy gmina otrzymała prawa miasta, został jej naczelnikiem. W czasie II wojny światowej Franciszek Kotucha był więźniem obozu koncentracyjnego w Mauthausen-Gusen. Po wojnie pełnił funkcję przewodniczącego gminnej rady Brzezin. Jego syn, Władysław Kotucha, żył w latach 1920-2006. Całe życie związany był z Brzezinami Śląskimi, dla których spisał rys historyczny. Był harcerzem w stopniu instruktora podharcemistrza, nauczycielem geografii i języka angielskiego, wychowawcą kilku pokoleń mieszkańców Brzezin Śląskich.

**Tekst i zdjęcia: Adam Lapski
Przewodnik turystyczny**

Park im. Franciszka i Władysława Kotuchów

Kapliczka wnękowa na kamienicy przy ul. ks. bpa Bednorza 23

Kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa

Nieoczywiste podróże po Metropolii

Przed nami trzecia edycja święta Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii – Kierunek GZM. W tym roku na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, podczas jednego weekendu od 28 do 30 czerwca, będzie można wybrać się na dowolne spośród 178 wycieczek.

Tegoroczny Kierunek GZM to bez wątpienia największy w Polsce festiwal mikrowypraw. - Turystyka lokalna to ciągle rosnący trend. Aby doświadczyć czegoś wyjątkowego, wcale nie trzeba jechać daleko. Kierunek GZM ma trzy lata i mamy coraz więcej wycieczek i chętnych do udziału. Kierunek GZM to niezobowiązująca rozrywka, inspiracja i edukacja dla każdego – mówi Daria Kosmała, dyrektor Departamentu Marki i Komunikacji Marketingowej GZM.

W programie tegorocznego Kierunku GZM znalazło się 178 wycieczek oraz 2 wydarzenia specjalne. Wśród nich nie brakuje wycieczek przyrodniczych i historycznych. Będzie to okazja do bliższego poznania architektury, miejsc na co dzień niedostępnych, historii mniej lub bardziej znanych ludzi, związanych z naszym regionem, takich jak Kazimierz Kutz, Karol Godula, Rysiek Riedel czy grupa KAT.

Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię będzie można przemierzać na wiele sposobów - na piechotę, na rowerze, autobusem, kajakiem, a nawet... balonem i windą paciorkową. Wycieczki odbędą się we wszystkich miastach i gminach tworzących GZM, od Wyr po Siewierz, od Rudzińca po Sławków. Razem z przewodnikami poznamy lepiej centrum GZM i jej obrzeża, centra miast i małe miejscowości, pałace, przemysłowe osiedla, przydrożne kapliczki i podmiejskie lasy. Uczestnicy wycieczek zjadzą do

nowej siedziby Państwowej Straży Pożarnej w Rudzie Śląskiej oraz zabytkowego budynku Sądu Rejonowego w Sosnowcu, który niegdyś był rezydencją Oskara Schoena. Swoje podwoje otworzą dla gości Polskie Radio Katowice i Śląski Urząd Wojewódzki, w którym udostępniony zostanie m.in. skarbiec. W Zabrze można będzie zajrzeć do katedry industrialu oraz fabryki organów. Nadarzy się też okazja do zwiedzenia niedostępnych wnętrz Katowice Airport oraz gliwickiej Areny.

W tym roku organizatorzy zapraszają na dwa wydarzenia specjalne. Do Pyskowic, gdzie czekają m.in. joga na świeżym powietrzu, loty balonem oraz spływy kajakowe Dramą. A w sobotni wieczór do Fabryki Pełnej Życia w Dąbrowie Górniczej, na Metrodisco.

W Katowicach trzy unikalne wydarzenia zorganizuje Akademia Sztuk Pięknych, a wieczorami stolica GZM rozbłyśnie neonami. W Bytomiu można zajrzeć na wyjątkowe podwórka, a w Tychach zachwycić się modernistyczną architekturą.

GZM to nie tylko wspaniałe zabytki i ciekawe historie, ale również zieleń. W Bieruniu czekają na nas tajemnicze hałdy i stawy paciorkowe, w Bobrownikach poszukiwania bobrów, a w Radzionkowie – murawy kserotermiczne.

Źródło: metropoliagzm.pl

Kierunek GZM to także okazja do bycia eko i rezygnacji z indywidualnego transportu samochodowego na rzecz zbiorowego, bezpłatnego transportu dla wszystkich uczestników święta. Aby z niego korzystać, wystarczy pobrać ze strony internetowej specjalny kupon.

Wszystkie wydarzenia w ramach Kierunku GZM są bezpłatne. Na większość z nich konieczna jest rezerwacja. Opisy poszczególnych wydarzeń oraz informacje, jak dokonać rezerwacji, są dostępne na stronie kierunekgzm.pl

KTW_
GZM_
2029

ODKRYJ GÓRNOŚLĄSKO-ZAGŁĘBIOWSKĄ METROPOLIĘ

KIERUNEK → GZM

NAJWIĘKSZY W POLSCE FESTIWAL MIKROWYPRAW

28–30.06.2024

SPRAWDŹ

Trzymaj się i bądź bezpieczny!

Stoisz w autobusie lub tramwaju? Chcesz uniknąć przykrych konsekwencji upadku? Jest na to prosty sposób: wystarczy podczas jazdy trzymać się poręczy lub uchwyty. Jeśli jest taka możliwość, to warto usiąść. Lekceważenie podstawowych zasad bezpieczeństwa może zakończyć się dla pasażerów tragicznie.

Na naszych ulicach bardzo często zdarzają się różne niebezpieczne sytuacje, które zmuszają motorniczego do gwałtownego hamowania. Przykładem może być zdarzenie z lutego ubiegłego roku, kiedy to kobieta wpatrująca się w swój telefon, nagle wtargnęła pod nadjeżdżający tramwaj. Piesza miała dużo szczęścia i nie doznała uszczerbku na zdrowiu, jednak jej neodpowiedzialne zachowanie przyczyniło się do zagrożenia życia innych osób. - Często podczas gwałtownego hamowania tramwaju najbardziej dramatyczne sceny dzieją się za naszymi plecami – podkreśla Jakub Drogoś, motorniczy spółki Tramwaje Śląskie S.A. Widać to dobrze na opublikowanym przez policję zapisie monitoringu z tramwaju. Pasażerowie w momencie ostrego hamowania stracili równowagę. W konsekwencji 75-letnia kobieta upadła bezwładnie na podłogę, doznając groźnego urazu kręgosłupa oraz nogi.

Pamiętajmy, że jeżeli pasażer siedzi albo trzyma się poręczy czy uchwyty – z pewnością może czuć się bezpieczniej. Nie wystarczy oprzeć się o poręcz,

drzwi czy okno. Gdy motorniczy będzie musiał nagle zahamować, np. z powodu samochodu zajeżdżającego drogę tramwajowi, na złapanie się poręczy będzie już za późno i pasażer uderzy innego pasażera albo wyróci się na podłogę. Obie te rzeczy nie należą do przyjemnych i kończą się w najlepszym wypadku przeprosinami, a w najgorszym poważnymi urazami ciała. O tym, aby trzymać się poręczy należy pamiętać również podczas kasowania biletu.

Uśredniając – samochód waży 2 tony i z prędkości 50 km/h zatrzyma się po 10 metrach, a jego 4 pasażerów zapiętych w pasy poczuje tylko szarpnięcie. Tramwaj waży 60 ton i do zatrzymania potrzebuje 50 metrów, a przy gwałtownym hamowaniu kilkudziesięciu pasażerów się przewróci, kilkudziesięciu innych uderzy o elementy wyposażenia wnętrza lub wpadnie na siebie nawzajem. Dlatego apelujemy: trzymajmy się poręczy lub uchwyty.

red

Zostań motorniczym! Trwa nabór na bezpłatny kurs.

Dokumenty należy przysyłać na adres: kurs.motorniczy@tram-silesia.pl w terminie do **5 lipca 2024 roku**.

Dodatkowych informacji udziela Ośrodek Szkolenia Motorniczych
– tel. 32 266 50 97

Pracuj z nami!

Spółka Tramwaje Śląskie S.A., ceniony i pewny pracodawca, poszukuje pracowników różnych specjalności.

Trwa rekrutacja na różne stanowiska pracy. Sprawdź – może szukamy właśnie Ciebie!

Stanowiska, na które spółka Tramwaje Śląskie S.A. poszukuje aktualnie pracowników:

- elektromonter urządzeń i aparatury trakcji elektrycznej (Katowice)
- ślusarz taboru szynowego (Katowice)
- malarz-lakiernik (Chorzów)
- ślusarz (Chorzów)
- elektronik (Chorzów)
- ślusarz – spawacz (Chorzów)
- elektromonter urządzeń i aparatury trakcji elektrycznej (Będzin)
- elektromonter urządzeń i aparatury trakcji elektrycznej (Gliwice)
- elektronik (Gliwice)
- frezer (ZTS Będzin)
- ślusarz (ZTS Będzin)
- ślusarz taboru szynowego (Będzin)
- ślusarz / torowy (ZTS)
- monter sieci elektrotrakcyjnych (ZTS)
- spawacz (ZTS)
- kierowca (ZTS)

Szczegóły znaleźć można na stronie www.tram-silesia.pl w zakładce OGŁOSZENIA I OFERTY PRACY.

Dbczość o życie i zdrowie pracowników

Dobrostan pracowników, a także ich rodzin, to priorytet w codziennym funkcjonowaniu spółki Tramwaje Śląskie S.A. Satysfakcja z pracy, zdrowie fizyczne i psychiczne, zrównoważenie życia zawodowego i prywatnego osób zatrudnionych jest ważnym elementem strategii działalności Spółki.

Dobre zdrowie i poczucie bezpieczeństwa pracowników Spółki mają ogromny wpływ na lepsze wykorzystywanie ich kompetencji, większą efektywność i zaangażowanie w realizowanie bieżących zadań. Im lepiej czuje się pracownik, tym więcej ma energii, efektywniej pracuje, jest bardziej zmotywowany. Zadowolony pracownik bardziej angażuje się w życie Spółki i utożsamia się z nią. Bez wątplenia poczucie bezpieczeństwa daje pracownikom ubezpieczenie na życie oraz opiekę medyczną, które od lat cieszą się wśród pracowników spółki Tramwaje Śląskie S.A. dużym zainteresowaniem. Oferowana przez Spółkę możliwość przystąpienia do ubezpieczenia grupowego, dostosowanego do wieku, sytuacji życiowej i stylu życia, pozwala zadbać o ochronę życia i zdrowia nie tylko pracowników, ale i ich najbliższych. Jest to doskonała możliwość, którą można wykorzystać w razie poważnej choroby, w tym konieczności podjęcia leczenia szpitalnego. Środki z polisy przeznaczyć można na prywatne leczenie i diagnostykę. Pracownicy dzięki oferowanemu pakietowi opieki medycznej mają szybki dostęp do usług zdrowotnych w renomowanych placówkach medycznych na terenie całego kraju.

Wszystkie wymienione możliwości ubezpieczenia grupowego pracownicy mogą realizować w działającym przy Spółce Tramwaje Śląskie S.A. klubie PZU POMOC. Jest to program lojalnościowy dla osób objętych ubezpieczeniem na życie w ramach polisy grupowej. Klub PZU POMOC to nie tylko ubezpieczenia, ale również wiele przywilejów, takich jak: dodatkowe zniżki na ubezpieczenia PZU Życie S.A. (OC, AC, NNW, ubezpieczenie mieszkania/domu), dostęp do ofert specjalnych oraz programu rabatowego na produkty i usługi realizowane z udziałem partnerów PZU. Dla członków klubu PZU POMOC organizowane są także konkursy z atrakcyjnymi nagrodami.

PZU Życie S.A. w ramach prowadzonej działalności ubezpieczeniowej utworzyła fundusz prewencyjny, który ma na celu zapobieganie powstawaniu lub zmniejszanie skutków wypadków ubezpieczeniowych. 10 kwietnia 2024 roku podpisana została Umowa Prewencyjna z Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń Społecznych na Życie S.A. a Spółką Tramwaje Śląskie S.A. Pozyskane w ramach porozumienia środki zostały przeznaczone na zakup 6 defibrylatorów AED. Nowoczesny sprzęt został rozdysponowany do czterech Rejonów Spółki Tramwaje Śląskie S.A. (w Będzinie, Katowicach, Gliwicach i Bytomiu), a także do Zakładu Usługowo Remontowego i Zakładu Torów i Sieci w Chorzowie. Należy podkreślić, że urządzenia do resuscytacji zostały zakupione w głównej mierze z myślą o pracownikach Spółki, ale mogą również uratować życie innym osobom, np. pasażerom czy odwiedzającym zakład. Obecnie 59 pojazdów Spółki Tramwaje Śląskie S.A. jest już wyposażonych w defibrylatory AED.

Coraz częściej istotne jest również wsparcie psychologiczne i prawne dla zatrudnionych. Pracownicy Spółki, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji, mogą liczyć na kompleksowe wsparcie, którego celem jest zapobieganie utracie utraconej równowagi i przywracanie zdolności do działania. W tym celu wyznaczone zostały dyżury psychologów i prawników. Pomoc ta udzielana jest zarówno w sytuacjach obejmujących sferę zawodową, jak również osobistą pracownika. Ponadto, osoby zatrudnione w spółce Tramwaje Śląskie S.A. a także ich rodziny mogą korzystać z usług związanych m.in. z aktywnością fizyczną i regeneracją. W ofercie są karnety na siłownię, baseny, fitness oraz wiele innych form aktywności fizycznej.

red

Lekcje o transporcie publicznym

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia podsumowuje lekcje komunikacyjne. Zajęcia o bezpiecznym i ekologicznym podróżowaniu prowadzone były w szkołach podstawowych od października ubiegłego roku do czerwca 2024 roku. W projekcie wzięło udział 1884 dzieci z różnych części regionu.

Podczas cyklu warsztatów uczniowie dowiadywali się, jak i dlaczego warto korzystać z transportu zbiorowego. – Spotkania z uczniami są wyjątkowe. Poziom wiedzy ogólnej, transportowej i proekologicznej, jaką mają uczniowie, jest naprawdę budujący. Nasze spotkania to głównie nauka przez zabawę i ciekawe przykłady – mówi Paulina Wróbel, koordynatorka i prowadząca lekcje komunikacyjne z Wydziału ds. Rozwoju Marki Transport GZM.

Podczas lekcji dzieci dowiadują się m.in. jak bezpiecznie wsiadać i wysiadać z pojazdów komunikacji miejskiej, jak korzystać z rozkładów jazdy, jak zachowywać się w pojazdach, żeby nie przeszkadzać innym pasażerom. Istotnym punktem zajęć jest też przypomnienie dzieciom o tym, że korzystanie z autobusów, tramwajów, trolejbusów, rowerów, pociągów jest dobre dla środowiska i ważne dla przyszłości planety.

– Podczas tej edycji lekcji komunikacyjnych odwiedziłam Sosnowiec, Katowice, Zabrze, Tychy, Chorzów, Rudę Śląską, Gostyń, Pszczynę i Siemianowice Śląskie. Łącznie 34 szkoły, 1884 uczniów. To zawsze ciekawe spotkania, podczas których uczymy się od siebie nawzajem. Z kilku przwoziłam nawet ręcznie narysowane przez dzieci podziękowania. To naprawdę miły gest – dodaje Paulina Wróbel. Z roku na rok lekcje komunikacyjne cieszą się coraz większą popularnością. Zapisy do kolejnej edycji ruszą w październiku.

O tramwajach w przedszkolu

Od wielu już lat dzieci i młodzież odwiedzają zajezdnie Spółki Tramwaje Śląskie S.A. Tym razem było inaczej – 11 czerwca 2024 roku to tramwajarze zawitali do Miejskiego Przedszkola nr 63 im. Pluszowego Misia w Katowicach.

Przedstawicielami spółki byli motorniczowie: Izabela Imiolezyk, Adrian Piontek oraz Jarosław Skowroński. Podczas zajęć zostały przedstawione kulisy pracy na stanowisku motorniczego oraz zasady zachowania się w przestrzeni komunikacji publicznej. W prelekcji uczestniczyły dzieci z grupy 4-latków, które słuchały z dużym skupieniem oraz z zaangażowaniem odpowiadały na pytania. Pracownicy starali się w przystępnej formie

przekazać informacje o specyfice zawodu jaki wykonują oraz o tym, jak działa tramwaj. Całe spotkanie przebiegło w przyjaznej atmosferze. Na koniec dzieci zostały obdarowane firmowymi upominkami w postaci kredek, kolorowanek tematycznych oraz odbłasków. W podziękowaniu pracownicy otrzymali od dzieci laurkę.

Krzyżówka

Zachowuje się swobodnie	▼	Dobra w sali koncertowej	▼	Malwa	Placówka dyplomatyczna	▼	Puste miejsce	▼	Barwnik w marchwi	▼	Boczna ściana kadłuba statku
Zwiększa ciąg silnika samolotu	▼		▼	Imię Trojanowskiej		▼	Ubiór księdza	▼		▼	Ślad po zębach piły
Dwoistość	▶		▼			▼	Sarmacka odsiecz	▶		▼	
Polecenie dowódcy	▶		▼			▼		▶		▼	
	▶		▼		Ułoży kocie łby	▶		▶		▼	Dana niesfornemu
Szkolna przerwa	▶		▼		... Musk, szef SpaceX	▶	Rodzaj bieżni	▶		▼	
	▶		▼	Spadek kursów na giełdzie		▼		▶	Miejsce postoju karawany	▶	
Dolar (pot.)		Jerzy lub Grażyna, aktorzy	▼			▼	Błąd serwisowy	▶		▼	Ograniczony zasięg czegoś
	▶		▼	Tkanina na płaszcz		▼		▶	Imię Claptona	▶	
First ..., czyli pierwsza dama		Uczeń Sokratesa	▼	Santa ..., miasto w USA		▼	Seniuk lub Dymna	▶		▼	Z Laosem i Chinami
	▶		▼	Część garnca		▼		▶	Polny kwiat	▶	
	▶		▼			▼		▶	Łoskot, łomot	▶	
Ciemnosiwony koń		Kraj z Managuą	▼	Ptaka, amator nasion grabu		▼		▶	500 arkuszy papieru	▶	
Zatrząsk u kurtki	▶		▼			▼		▶		▼	
Rozklepuje bolce	▶		▼			▼		▶	Imię z liter GINA	▶	Litera grecka
	▶		▼			▼		▶		▼	"... ziemi czarnej" K. Kutza
	▶		▼		Zona Jazona (ułoż z liter MEADE)	▼	Zastój	▶		▼	
	▶		▼		Niejedna w tabeli	▼	Janusz (zm. 1942), "Stary Doktor"	▶		▼	
Kijek do podpierania się	▶		▼			▼	Nad ustami	▶		▼	Swiecy członkowie Kościoła
	▶		▼			▼	Ruszt ogrodowy	▶		▼	
	▶		▼		Powyżej kolana	▶		▶		▼	
	▶		▼			▼		▶		▼	
Stalowa lina żeglarska		Wojciech, radiowiec	▼	Miejsce odbioru towaru		▼		▶	Poczucie piękna	▶	Wyspa w Aleutach
Popularny lek ziołowy	▶		▼		Karczma	▶		▶	Lasek	▶	
	▶		▼		Rakieta świetlna	▶		▶		▼	
Wśród leśników	▶		▼			▶	Składka (pot.)	▶		▼	
	▶		▼			▶		▶		▼	
	▶		▼		Szkocki ród	▶		▶	Sztuczna skóra	▶	
Chwyt	▶		▼			▶		▶		▼	
Kraj w Pirenejach	▶		▼			▶	Uroczysty utwór muzyczny	▶		▼	

Litery w kolorowych kratkach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

Wśród czytelników, którzy nadesłają prawidłowe rozwiązania do 15 lipca na adres wydawcy rozlosujemy nagrody rzeczowe. Z laureatem z poprzedniego numeru skontaktujemy się osobiście.

Adres redakcji: Agencja Mediów Lokalnych mediaL, ul. Katowicka 105, 41-500 Chorzów.
Rozwiązania można przysłać pocztą elektroniczną (na adres: biuro@agencjamedial.pl).

Uwaga: oprócz adresu nadawcy należy podać numer telefonu kontaktowego.